



N 11682/01
10/11/2021

11682-01-2-202111101719



სს კორპორაცია „ფოთის საზღვაო ნავსადგურს“

მის: ქ. ფოთი, დ. აღმაშენებლის ქ. N52

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ განიხილა თქვენ მიერ 2021 წლის 5 ოქტომბერს წარმოდგენილი N17880 წერილი, რომელიც ეხება ქ. ფოთში, ახალი ღრმაწყლოვანი მრავალფუნქციური ნავსადგურის მშენებლობა-ექსპლუატაციის გზმ-ის ანგარიშზე (სამინისტროს მოთხოვნის შესაბამისად) დაზუსტებულ დოკუმენტაციას.

გაცნობებთ, რომ სამინისტროს მოთხოვნის მიუხედავად წარმოდგენილი და გათვალისწინებული არ იქნა 2021 წლის 23 ივლისის N7808/01 წერილში მითითებული შემდეგი საკითხები/შენიშვნები:

- წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში სანაპირო ზოლის მოსალოდნელი ცვლილებები განხილულია ფრაგმენტულად და სრულად არ არის ასახული ის პრობლემები, რასაც გამოიწვევს ახალი მოლოს აშენება. ახალი მოლოს აშენების შემთხვევაში, მოხდება მასალის დაგროვება მოლთან, რაც გამოიწვევს ნაპირის აზიმუტის შეცვლას. დაზუსტებას საჭიროებს და წარმოდგენილი უნდა იყოს ახალი მოლოს მშენებლობის შემთხვევაში სანაპირო ზოლის განვითარების მოსალოდნელი სცენარები (ნამახვანის ჰესის მშენებლობის შემთხვევაში და ასევე არსებული ვითარებისათვის) და ამ ცვლილების გავლენა სანაპიროს მომიჯნავე უბნებზე. ასევე მოცემული უნდა იყოს მდ. რიონის შესართავის მოსალოდნელი ცვლილება და მისი გავლენა მდინარის ნაპირების მდგრადობაზე;
- არ შეიძლება შედარდეს ერთმანეთს არსებულ და საპროექტო ნავსადგურებს შორის დარჩენილი სანაპირო ზოლის დღევანდელი და ახალი საპორტო მოლოს აშენების შემდეგ შექმნილი მდგომარეობა. ვინაიდან, აღნიშნული უბნის წყალქვეშა ფერდობი დღეის მდგომარეობით ინტენსიურად ისილება და მეჩხერდება - ნაპირთან მოსული ტალღის პარამეტრები კი მისი შესაბამისია, რაც იმას ნიშნავს, რომ ტალღის დამსხვრევა ხდება ნაპირიდან შორს და მათი გავლენა სანაპირო ზოლზე არ არის დამანგრეველი. ახალი საპორტო მოლოს აშენების შემდეგ ვითარება რადიკალურად შეიცვლება. ახალ ვითარებაში სანაპირო ზოლზე გავლენა უნდა შეფასდეს შესაბამისი კვლევებით. პორტის აკვატორიაში, საპროექტო უბანზე და მის მიმდებარე წყალქვეშა ფერდობზე მოსალოდნელი ტალღური რეჟიმის პროგნოზს იძლევა მათემატიკური ან ფიზიკური მოდელირება, რაც არ არის წარმოდგენილი;

- ვინაიდან აშენებული მოლო განაპირობებს ნატანის ძლიერ აკუმულაციას რიონი-ვარდნილის შესართავში, შესაბამისი კვლევებით უნდა განისაზღვროს - როგორ და რა მიმართულებით განვითარდება დელტა ახალ პირობებში. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, აუცილებელია დამატებითი მორფო-დინამიკური კვლევების ჩატარება რიონი-ვარდნილის შესართავის, მოლოს აშენების შემთხვევაში. შესაბამისი პროგრამების (mike 21, mike 3) სიმულაციების შედეგად შესაძლებელია განისაზღვროს მოლოს ოპტიმალური კონფიგურაცია, მიმართულება და კონსტრუქცია. აღნიშნული პროგრამებით შესაძლებელია განისაზღვროს ასევე ტალღური ზემოქმედება ხელოვნურ ნაგებობებზე.
- წარმოდგენილი დოკუმენტაციის (დანართი 1) მიხედვით, სანაპირო ზოლის მოსალოდნელი ცვლილებების რეგულირება უნდა მოხდეს ფოთიდან მე-7 კმ-ზე მდებარე მდინარე რიონის წყალგამყოფი კვანძის შემოთავაზებული რეჟიმის შესაბამისად, რაც საჭიროებს დაზუსტებას. როგორც ცნობილია, საქალაქო არხის გამტარუნარიანობა შეზღუდულია. არხში თუნდაც - 200მ³/წმ -ზე მეტი ხარჯის გავლის დროს ქალაქში გრუნტის წყლები მაღლა იწევს, რაც დისკომფორტს უქმნის მოსახლეობას. მდინარის ძირითადი ხარჯისა და მყარი ჩამონადენის მოცულობა მოდის მდ. რიონის ჩრდილოეთ ტოტზე. ამრიგად, შემუშავებული უნდა იყოს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები ზემოაღნიშნული გარემოების გათვალისწინებით;
- დასაზუსტებელია და წარმოდგენილი უნდა იყოს პორტის სამანევრო აკვატორიის დიამეტრის და ნავმისადგომთან საპროექტო სიღრმის გაანგარიშება, შესაბამისი ნორმატიული დოკუმენტების მითითებით;
- დამატებით წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საპროექტო მოლოს მშენებლობისათვის გათვალისწინებულია X-ბლოკების გამოყენება. აღნიშნულის გათვალისწინებით საჭიროა დაზუსტდეს მოლოს დამცავ ფენად გამოყენებული X-ბლოკების შესახებ ინფორმაცია.
- დოკუმენტებში ზუთხებზე ზემოქმედებასთან დაკავშირებით მოცემული ინფორმაცია საჭიროებს წარმოდგენილი მოსაზრებების სათანადოდ დასაბუთებას და კვლევების შედეგების, მათ შორის ლიტერატურული მონაცემების მითითებას, მაგალითად: დანართი 2-ის მე-2 ქვეთავის პირველი და მეორე აბზაცებში დასაკონკრეტებელია - რა შუაშია საპროექტო არეალის სიგრძე იმ მოსაზრებასთან, რომ პროექტის მშენებლობის და ოპერირების ეტაპზე არ განხორციელდება ზუთხისებრთა გავრცელების არეალის სეგმენტაცია; აქვე დასასაბუთებელია მოსაზრება, რომ: „პროექტის მშენებლობის და ოპერირების ეტაპზე, შავი ზღვის სანაპირო ზოლში, ზუთხისებრთა გავრცელების არეალის სპეციფიკიდან გამომდინარე, მათზე ზეგავლენა მინიმალური იქნება“, ასევე, ამავე წინადადების ბოლო ნაწილი: „და ზუთხისებრი სახეობები გადაინაცვლებენ საპროექტო ზონის ჩრდილოეთით“;
- წარმოდგენილი დოკუმენტაცია საჭიროებს დასაბუთებული ინფორმაციით გამყარებას, იმის თაობაზე, არის თუ არა ზუთხისებრებისთვის შესაფერისი ტერიტორია ჩრდილოეთით. მათ შორის არსებული და დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული პროექტებისაგან მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების გათვალისწინებით;
- დოკუმენტაციაში კვლავ გასასწორებელია ურთიერთგამომრიცხავი მოსაზრებები. მაგ: დანართ 2-ში (გვ. 3) აღნიშნულია, რომ „დღეის მდგომარეობით, ზუთხისებრთა სატოფეები განლაგებული არის მხოლოდ მდინარე რიონში. აღნიშნულ ტერიტორიაზე ზუთხისებრთა წარმომადგენლები ხვდებიან მდინარე რიონის ჩრდილო შესართავიდან, რომელიც საპროექტო ზონის ჩრდილო კუთხიდან დაშორებულია 3 კმ-ით.“, ხოლო დანართი 2-ის დასკვნების და რეკომენდაციების

ნაწილში მითითებულია, რომ - „სამხრეთის ტოტი, რომელიც გამოიყენება ზუთხისებრების მიერ მდინარე რიონში ტოფობის მიზნით შესასვლელად, საპროექტო ზონიდან დაშორებულია დაახლოებით 3 კმ-ით“; მოცემულ კონტექსტში დაზუსტებას საჭიროებს ასევე დანართი 2-ის 2.3. ქვეთავში მოცემული მსჯელობა, კერძოდ: „ზუთხისებრები ტოფობისათვის იყენებენ მდინარე რიონს და შედიან მდინარე რიონის კალაპოტში მდინარე რიონის ჩრდილო ტოტით. მდინარე რიონის სამხრეთი ტოტი დაშორებულია საპროექტო ზონიდან 750 მ-ით. აღნიშნულ ტოტს ზუთხისებრები არ იყენებენ, ხოლო სამხრეთის ტოტი, რომელიც გამოიყენება ზუთხისებრების მიერ მდინარე რიონში ტოფობის მიზნით შესასვლელად, საპროექტო ზონიდან დაშორებულია დაახლოებით 3 კმ-ით“. **აღნიშნულიდან გამომდინარე, საჭიროა დაზუსტდეს ზუთხისებრების ზემოქმედების არეალი, ასევე სატოფე ტერიტორიის შესახებ ინფორმაცია და მისი დაცვება საპროექტო არეალიდან.**

- დასაბუთებას/დაზუსტებას საჭიროებს დანართ 2-ის 2.3. ქვეთავში (დასკვნები და რეკომენდაციები) მოცემული პუნქტების უმრავლესობა. განსაკუთრებით ის ნაწილები, რომელიც ზემოქმედების არარსებობას ეხება, რასთან დაკავშირებითაც თითქმის არაფერია მითითებული. აღნიშნულის გათვალისწინებით დაზუსტებას საჭიროებს ზუთხებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების ყველა სახე, ამ ზემოქმედების შემარბილებელი და საკომპენსაციო ღონისძიებები. დაზუსტებას საჭიროებს ასევე ზღვის მუშაუმწოვრებზე ზემოქმედების საკითხები;
- წარმოდგენილ დოკუმენტებში არ არის ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით მოთხოვნილი შენიშვნის პასუხად, კერძოდ: მოლოს მოწყობით გამოწვეული ზღვის ბიომრავალფეროვნებაზე (მათ შორის ბენტოსურ სახეობებზე) და ჰაბიტატებზე ზემოქმედების, ამ ზემოქმედების შერბილების, თავიდან აცილებისა და საკომპენსაციო ღონისძიებების შესახებ. აქვე უნდა იყოს განხილული და სათანადოდ დასაბუთებული ისეთ სენსიტიურ სახეობებზე ზემოქმედება (მათ შორის წყლის დაბინძურებით, სიმღვრივის მატებით, წყალქვეშა ხმაურით და ა.შ.), როგორცაა ზუთხისებრები, ზღვის მუშაუმწოვრები და სხვა. ასევე მოცემული უნდა იყოს ადეკვატური და ქმედითი შემარბილებელი, ზემოქმედების თავიდან აცილების ან/და საკომპენსაციო ღონისძიებები;
- რაც შეეხება საკომპენსაციო ღონისძიებებს, ხელფრთიანებზე შესაძლო ზემოქმედების საკომპენსაციოდ შემოთავაზებულია შემდეგი: „ლამურებისთვის დამონტაჟდება საბინადრო ხის სახლები, ე.წ. „ბეთ ბოქსები“, ზეწოლის ტერიტორიის გარეთ (მინიმუმ 1 კმ რადიუსში). მოეწყობა 30 ერთეული ხის სახლი“, თუმცა არ არის დასაბუთებული რა მონაცემებზე დაყრდნობით შეირჩა „ბეთ ბოქსების“ რაოდენობა და მათი განთავსების ტერიტორია;
- საკომპენსაციო ღონისძიებებით დაგეგმილია „კოლხეთის ეროვნული პარკის პერიფერიული ნაწილის სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენებისაგან გაწმენდა და შემდგომ რამდენიმეწლიანი კონტროლი“. აღნიშნულთან დაკავშირებით არ არის დეტალური, დასაბუთებული ინფორმაცია რა ტერიტორიის გაწმენდაზეა საუბარი, მისი აღწერა და სხვა დეტალები;
- რაც შეეხება, „ტურისტული მიზნით დაცული ტერიტორიების გარეთ ფრინველთათვის საბუდარებისა (ან რაიმე მსგავსი) და ასევე ფრინველებზე დასაკვირვებლად სპეციალური ქოხების მოწყობას“, საჭიროა დასაბუთდეს ამ ქმედების ეფექტიანობა და წარმოდგენილ იქნას დასაბუთებული ინფორმაცია, შემოთავაზებული საბუდარების საჭიროების და ეფექტიანობის შესახებ. კონკრეტულად რომელი სახეობებისთვის იგეგმება მითითებული ღონისძიების განხორციელება და სხვა დეტალები.

- სამინისტროს კომენტარებზე და შენიშვნებზე სს „კორპორაცია ფოთის საზღვაო ნავსადგურის“ დამატებითი დაზუსტებული ინფორმაციის/დოკუმენტაციის ამსახველ დოკუმენტში/ცხრილში, ბიომრავალფეროვნებასთან დაკავშირებით მოცემული შენიშვნები და კომენტარები კვლავ არ არის სათანადოდ დასაბუთებული. ზემოაღნიშნულდან გამომდინარე, საჭიროა გადამუშავდეს ბიომრავალფეროვნების ნაწილი მითითებული შენიშვნების შესაბამისად;
- ზემოაღნიშნული შენიშვნები/მოსაზრებები უნდა გავრცელდეს წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ყველა შესაბამის ნაწილზე (ვინაიდან, ზემოთ მოცემულია გადასამუშავებელი მონაცემების/ინფორმაციის მხოლოდ რამდენიმე მაგალითი). გარდა ამისა, გასასწორებელია რიგი უზუსტობა, მაგალითად: წითელი წიგნის ნაცვლად მითითებული უნდა იყოს წითელი ნუსხა; დანართ 2- ში არ არის ტექსტში მითითებული რუკა 5.6 და ა.შ.

დამატებით გაცნობებთ, რომ სამინისტრომ აღნიშნულ საკითხებთან დაკავშირებით შესაბამისი შენიშვნები გაცნობათ 2021 წლის 23 ივლისის N7808/01 წერილით, რაც არ იქნა სათანადოდ გათვალისწინებული და ასახული წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში.

გთხოვთ, უზრუნველყოთ ზემოაღნიშნული საკითხების/შენიშვნების შესახებ დამატებითი, დაზუსტებული ინფორმაციის/დოკუმენტაციის 3 (სამი) თვის ვადაში სამინისტროში წარმოდგენა. აღნიშნული შენიშვნების შესაბამისად, მითითებულ ვადაში სრულყოფილი ინფორმაციის/დოკუმენტაციის წარმოდგენლობის შემთხვევაში სამინისტრო შეწყვეტს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის მიზნით დაწყებულ ადმინისტრაციულ წარმოებას.

გიორგი ხანიშვილი

მინისტრის პირველი მოადგილე

